

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านพักตากอากาศ ของ คุณนภา จันทรางศุ
๑๑ กันยายน ๒๕๕๗

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ บ้านพักตากอากาศ ของ คุณนภา จันทรางศุ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

อันเนื่องมาจากที่ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ได้รับเชิญจากคุณกุสุมา โกมลิตติ เพื่อไปพักผ่อนและสนทนาธรรมที่เดอะรอยัล ปริ๊นเซส คอนโดมิเนียม หัวหิน ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในวันสุดท้าย ก่อนเดินทางกลับ กรุงเทพมหานคร คุณนภา จันทรางศุ (คุณแอ้ว) ได้ขออนุญาตคุณกุสุมา(พี่จุ) เพื่อขอโอกาสร่วมเจริญกุศลในครั้งนี้ ด้วยการกราบเรียนเชิญท่านอาจารย์และคณะฯ แวะพักรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านพักตากอากาศของคุณแอ้ว ที่ชะอำ ก่อนเดินทางกลับ กรุงเทพมหานคร

ก่อนหน้านี้ข้าพเจ้าได้รับเชิญจากพี่जूเพื่อไปร่วมสนทนาธรรมที่เดอะรอยัล ปรีนเซส คอนโดมิเนียมของพี่जू และคุณแฉั่วได้ชวนให้มาพักที่คอนโดมิเนียม บ้านเพลินทะเลของคุณแฉั่วด้วยกัน

คุณแฉั่วบอกว่า ได้รับโอกาสในการจัดเลี้ยงอาหารกลางวันท่านอาจารย์และคณะฯ ในวันเดินทางกลับ หลังจากเสร็จสิ้นการพักผ่อนและสนทนาธรรมที่ห้วยหินแล้ว โดยจัดเลี้ยงอาหารที่อิสระวิลเลจ ทาวนโฮมที่อยู่ด้านหลังคอนโดฯ ของคุณแฉั่วที่เพิ่งซื้อได้ไม่นานมานี้ ครั้งแรกก็ตกลงกันว่าจะนอนพักค้างแรมที่คอนโดฯ แต่ไป ๆ มา ๆ เนื่องจากต้องเตรียมสถานที่ และจัดเตรียมอาหารไว้ต้อนรับท่านอาจารย์ คณะของเราซึ่งมีคุณแฉั่ว คุณพรทิพย์ ข้าพเจ้ากับคุณภรรยาและน้องตอง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ที่จะนอนค้างที่ทาวนโฮม ไม่เดินไปนอนที่คอนโดฯ ซึ่งอยู่ด้านหน้า ด้วยเหตุผลเพียงประการเดียว คือ ไม่ขยันเดิน (ขี้เกียจ)

หลังจากจบการสนทนาธรรมที่เดอะรอยัล ปริ้นเซส คอนโดมิเนียม ในวันที่สอง ซึ่งมีการสนทนาธรรมตั้งแต่เวลาเช้า ๑๐ โมงเช้า และการสนทนาธรรมที่เป็นไปด้วยความเมตตาของท่านอาจารย์แบบสบาย ๆ ทำให้การสนทนาในวันนี้เพลิดเพลินจนเวลาล่วงไปถึงราวทุ่มครึ่ง จึงจบการสนทนา

ขากลับจากคอนโดฯ ของพี่จุ๊ คณะของเราได้แวะซื้อของสดบางชนิดเล็กน้อยที่ร้านโกลเด้นเพลส ซ้างพระราชวังโกลเด้นเพลส หัวหิน ที่เป็นทางผ่านกลับชะอำ สำหรับอาหารสดอื่นๆ เช่น เนื้อปลาแซลมอนชิ้นโต กระเทียมปูดน้ำผึ้ง กุ้งแชบ๊วยตัวโต ดอกไม้สดประดับบ้าน และเครื่องปรุงรส พร้อมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ อีกอีกโข ได้ถูกจับจ่ายจากตลาดกลางกรุงเทพฯ โดยคุณแอ้ว ตั้งแต่เช้าวันแรกก่อนที่จะมา โดยคุณแอ้วได้นัดแนะให้ไปรับเธอที่หลังกระทรวงมหาดไทย ราว ๆ เก้าโมงเช้า และลำเลียงของทั้งหมด อัดแน่นเต็มหลังรถจี๊ปแต่แจวของข้าพเจ้า โดยแวะรับคุณพรทิพย์ที่บ้านตลิ่งชัน แล้วเดินทางมุ่งตรงสู่ชะอำและหัวหินเลย

หลังจากจบการสนทนาธรรม ในวันที่สอง และได้แวะซื้อของสดเล็กน้อยที่ร้านโกลเด้นเพลสดังกล่าวแล้ว คณะของเรา

เดินทางกลับมาเตรียมการใหญ่ทันที คุณแอ้วได้แสดงความสามารถให้ทุกคนประจักษ์และชื่นชมเป็นอย่างมาก เธอเป็นคนที่เพียบพร้อม สมบูรณ์ไปทุกอย่างจริง ๆ ครับ ทำทุกอย่างด้วยความละเอียดละออ เป็นขั้นเป็นตอน รวดเร็ว เรียบร้อย อย่างยิ่ง โดยมีผู้ช่วยที่ขยันขันแข็ง กุฏิกุจอ เป็นลูกมือที่ว่องไวสนทนง่ายถึงสามคน งานนี้คุณพรทิพย์ ภรรยาของพี่หมอทวีปรับอาสาล้างจานเป็นงานหลัก แกะกระเทียม บีบมะนาว เป็นงาน

อดิเรก นื่องตองและโม้ย คุณภรรยาของข้าพเจ้าก็คอยรับคำสั่งจากคุณแม่ครัวใหญ่ นภา ส่วนข้าพเจ้ารับขันอาสาเป็นฝ่ายดูแลความเรียบร้อยของสถานที่ ปัดกวาดเช็ดถู เล็ก ๆ น้อย ๆ พอให้คุ้มกับค่าข้าว ค่ากาแฟ และสติกปลาแซลมอน

คุณแฉั่วเตรียมหมักปลาแซลมอนเพื่อทำสเต็กในวันรุ่งขึ้น เธอทั้งเก่งและทำอะไร ๆ ได้รวดเร็วมากครับ หลังเตรียมการเสร็จเพียงไม่นาน คุณแฉั่วก็ทำมือค้ำ เป็นข้าวผัดปูจานใหญ่ป้อม มีปูเป็นก้อน ๆ ละลานตาจริง ๆ (เฮ้อออ!) เท่านั้นยังไม่พอ ยังทำเกาเหลา ลูกชิ้นมาอีกสามโต และที่พิเศษสุด ๆ คือ ปลาแซลมอนของโปรดของข้าพเจ้า ที่คุณแฉั่วแปลงร่างให้เป็นแซลมอนแช่น้ำปลาเป็นน้ำปลารสดีมากที่คุณแฉั่วนำมาจากเวียดนามเมื่อคราวที่ท่านอาจารย์ได้รับเชิญจากกลุ่มศึกษาธรรมชาวเวียดนามไปสนทนา

ธรรมที่ฮอยอันและเว้ เป็นเวลาถึงครึ่งเดือน เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ ถ้าเป็นภาษาวัยรุ่นสมัยนี้ ก็ต้องบอกว่ารสชาติแซ่บเวอร์นะครับ คุณแฉั่วครับ รับประทานมือค้ำเสร็จ เราทุกคนก็ได้เวลาอาบน้ำ นอนพักผ่อน เพื่อออกแรงไว้สำหรับงานทำอาหารต้อนรับคณะของท่านอาจารย์ในมื้อกลางวันพรุ่งนี้

เสียงเปิดปิดประตู และเสียงอาบน้ำจากข้างห้องในตอนเช้า ราว ๕.๓๐ น. ทำให้ข้าพเจ้าทราบว่า แม่ครัวใหญ่พร้อมกับอาสาสมัครห้องนันทินนอนกันแล้ว ข้าพเจ้าลุกเข้าห้องน้ำ แต่งตัว ลงไปข้างล่าง ก็พบคุณแฉั่วและคุณทิพย์ลงมาแล้วและกำลังทำงาน

กันขมิ้นมัน คุณทิพย์ล้างทุกอย่างที่
ขวางหน้า หลังเสร็จงานนี้ คุณทิพย์
เล่าให้ฟังว่า ได้กราบเรียนท่านอาจารย์
ถึงความ รู้สึกของคุณทิพย์ในขณะที่
กำลังล้างจานกองโตว่า ปรกติที่ผ่าน ๆ
มา เวลาคุณทิพย์กำลังล้างจาน หากมี
ใครนำจานมาเพิ่ม คุณทิพย์จะบอกว่า

ให้ล้างเอาเอง แต่ครั้งนี้คุณทิพย์กล่าวว่า ความรู้สึกในขณะนั้นเปลี่ยนไป คุณทิพย์ไม่
รู้สึกเช่นนั้นเลย เป็นความรู้สึกอึดใจมาแทนที่ และรู้สึกเต็มใจที่จะล้างโดยไม่มีความรู้สึก
เช่นก่อน ๆ นี้เลย วันหนึ่ง ทุกคนก็จะรู้ได้ด้วยตนเอง ถึงความเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นคนดี
มากขึ้น จากการที่ได้ศึกษาและเข้าใจพระธรรม และคนดีนั้นก็ไม่ใช้ใคร แต่เป็นสังขาร
ชั้นที่ปรุงแต่งเกิดขึ้น ตามเหตุ ตามปัจจัย นั่นเอง ส่วนคุณแฉ้วเธอทอดสตั๊ก
ปลาแซลมอนขึ้นโต เสียงซ่า ๆ กลิ่นหอมฉุย ย้วนน้ำลายไม่เบา เอ...นี้ข้าพเจ้าชักจะ
คะนองมือ เขียนบรรยายให้ทุกท่านเดือดร้อนเสียนี้กระมัง?

ระหว่างที่แม่ครัวทำงานทุกอย่างแข่งกับเวลา แต่ก็พูดคุยกันสนุกสนานตลอดเวลา ส่วนข้าพเจ้าก็อย่างที่บอก เป็นฝ่ายเสนาธิการสถานที่ ก็ทำไป หยุดไป เสพคุ่นกับบรรยากาศสดชื่นยามเช้า ที่สุดแสนจะรื่นรมย์ ดีมาก ๆ ครับ โดยไม่ลืมที่จะถ่ายรูปไว้ด้วย ไม่เช่นนั้นแล้วไม่มีอะไรมาฝากทุกท่าน เสียเที่ยวแน่ ๆ

สำหรับบุคคลโดยทั่วไป ที่ไม่ได้ศึกษาพระธรรม ชีวิตปรกติก็เป็นไปกับเรื่องราวมากมาย แม้ชีวิตของผู้ที่ได้ศึกษาพระธรรม ก็เป็นปรกติเช่นเดียวกัน ที่เป็นไปกับเรื่องราวต่าง ๆ มากมาย สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างผู้ที่ได้ศึกษาพระธรรม กับผู้ที่ไม่ได้ศึกษา ไม่เข้าใจธรรม ต่างกันตรงไหน? ข้าพเจ้าจำคำหนึ่ง ที่ท่านอาจารย์บรรยายไว้อย่างชื่นใจ อย่างฝังอยู่ในใจ ในทำนองที่ว่า ตั้งแต่ลืมตาตื่น ชีวิตก็เป็นไปกับความติดข้องต้องการ สิ่งนั้นบ้าง สิ่งนี้บ้าง แต่ในขณะที่เดินลงบันได มีแจ้งปรากฏขึ้นบ้างไหม? ปรากฏกับอะไร?

ขณะที่กำลังเพลิดเพลินไปกับเสียงการทำครัว และเสียงคุยหยอกล้อกัน สนุกสนาน คุณประภิตสามีของคุณแฉ้วก็เดินทางมาถึง พร้อมกับขนมจีนน้ำพริก และ ปีกไก่ยัดไส้ ที่คุณแม่ของคุณแฉ้วปรุงสุกฝีมือมาจากกรุงเทพฯ แต่เข้าครัว ขอบอกว่า ขนมจีนน้ำพริกฝีมือคุณแม่ของคุณแฉ้ว อร่อยมาก ๆ ครับ ทั้งท่านอาจารย์ คุณป้าจี้ด พี่แดง และทุก ๆ คน ออกปากชมไม่ขาดเลย อร่อยจริง ๆ รสชาตินุ่มนวล ละมุนละไม แบบไทยแท้ ๆ ที่หารับประทานได้ยาก ที่สำคัญไม่หวานครับ ที่คุณแฉ้วมีความเก่งกาจเพียบพร้อมเช่นนี้ เหตุหนึ่งที่สำคัญเพราะมีคุณแม่ที่แสนดีนี่เอง คุณแม่ของคุณแฉ้วมีฝีมือทำอาหารอร่อยมาก ๆ ทราบว่า แต่ก่อนคุณแฉ้วมีร้านอาหารที่อยู่ในซอยศาลาแดง สีสลมด้วย และอาหารที่ขึ้นชื่อก็คือปีกไก่ยัดไส้ที่นำมาในวันนี้ ข้าพเจ้าแอบได้ยินคุณแม่ของคุณแฉ้วโทรตามหลังคุณประภิตมาว่า ให้เก็บปีกไก่ไว้ให้ด้วย คุณแม่ไม่ได้รับประทานนานแล้ว ทำเสร็จ คงคิดแต่จะส่งให้คุณลูกสาว เลยลิ้มชยักไว้ชิม

และแล้ว การทุกอย่างก็พร้อมสรรพที่จะรอต้อนรับคณะของท่านอาจารย์วันนี้ คุณแฉ้วได้ชวนคุณเอ้ (สุภัทรา) และน้องมะปรางมาร่วมรับประทานอาหารด้วย เพราะคุณเอ้อยู่ใกล้ ๆ เพียงจากราชบุรี และน้องมะปราง บ้านเธออยู่ที่หัวหินนี่เอง รู้จักกันกับ

ข้าพเจ้า คราวไปอินเดียพร้อมคุณเอ้ครั้งก่อน และยังได้ไปพม่าด้วยกันอีก คุณเอ้น่ารักมาก นอกจากจะนำวุ้นกะทิเจ้าอร่อยมาฝากยังนำเด็กที่ร้านมาถึงสองคน ทั้งสองคนก็น่ารักมาก มาถึงก็ไม่พูดพล่ามทำเพลง คงเป็นเพราะเจ้านายสอนมาดี

ทั้งสองคน คนหนึ่งคือลูกน้องคนสนิท ช่วยทอดปิ้งไก่แทนคุณแฉ้ว อีกคนหนึ่งช่วยคุณทิพย์ล้างจานแทน จนคุณทิพย์ถึงกับออกปากว่า เป็นบุญของเธอจริง ๆ กรรมและผลของกรรม แสดงให้เห็นอยู่ตลอดเวลา เมื่อเข้าใจยอมเป็นผู้มั่นคงขึ้นในธรรม ได้เห็นถึงอภัยาศัยที่สะสมมาของบุคคล ความสมบูรณ์พร้อม และความเป็นผู้สละโดยง่าย อีกอย่างหนึ่งที่เว้นที่จะกล่าวเสียมิได้ คือ กลัวยบวชชี ฝีมือพี่สาวคุณพิมพ์จากท่ายาง พี่สาวของคุณพิมพ์ อายุ ๗๒ ปีแล้ว มีฝีมือทำขนมหวานที่เลื่องลือในหมู่สหยาธรรมมาก วันก่อนท่านทำสาकुเปียกใส่เผือก มะพร้าวอ่อน และเม็ดบัว มาที่คอนโดฯ พี่จุ ขำพเจ้ามัวแต่มั่งงุมมะงาหราอยู่ หันไปอีกที เหลือแต่หม้อเปล่า ๆ เสียแล้ว น้องตองเอาที่เหลือกกันถ้วยของเธอ ซึ่งมีแต่สาकुเท่านั้น มาให้ชิมคำหนึ่ง ย้ำว่า "คำหนึ่ง" จะบอกว่า อร่อยมาก ๆ อีก ก็รู้สึกเกรงใจท่านผู้อ่านว่า อะไรวะ ง่ายๆ ก็อร่อยไปหมดได้ยังไง? ขำพเจ้าโกหกไม่เป็น และไม่ชอบโกหก ขอยืนยันอีกครั้งว่าอร่อยครับ อร่อยมากจริง ๆ เมื่อเตรียมการทุกอย่างพร้อม คุณแม่ครัวใหญ่พร้อมลูกมือทั้งสาม ยังมีเวลาเหลือพอ จึงได้โอกาสนั่งพักและรับประทานอาหารเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นเวลาที่เปี่ยมสุขจริง ๆ ครับ

เมื่อเขียนมาถึงตอนนี้ ก็รู้สึกว่ กระทั่งนี้ ขำพเจ้าเขียนเล่าเรื่องอาหารแบบที่ว่ากลายเป็น "ชัยชวนชิม" หรือ คุณชายถนัดชิมตามที่คุณหนอง (เสาวณีย์) เคยให้สัญญาไว้ รู้สึกว่าจะเขียนได้คล่องมากไปหน่อย นึกดูอีกที คงเพราะที่นี่ เป็นบ้านของคุณนภา ที่เก่ง

มากเรื่องการทำอาหาร และไม่เท่านั้น ยังมี
คุณเอจากร้านคาวบอย ราชบุรี อีกคน คงจะ
เป็นปัจจัยให้ข้าพเจ้าเพลิดเพลินไปกับ
เรื่องราวของอาหารเสียเป็นส่วนใหญ่ เมื่อคิด
เข้าข้างตนเองก็รู้สึกว่าจะดี ที่แต่ละเรื่องแต่
ละสถานที่ที่ได้นำมาบอกเล่าให้ฟัง ล้วนมี
ความแตกต่าง ไม่เหมือนกันเลย แสดงความ
แตกต่างกันไป ตามเหตุ ตามปัจจัย รวมถึง
แม้บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละสถานที่
ให้สังเกตได้ถึงอรรถาธิบายที่สะสมมา ซึ่งก็ไม่พ้น
ความจริง วาจาสังขจะที่ทรงแสดงไว้ว่า สัตว์โลก

เป็นที่ดูผลของบุญและบาป หากเป็นผู้ที่มีความเข้าใจขึ้น จากการที่ได้ศึกษาพระธรรม
ย่อมเป็นผู้ที่ละเอียดขึ้นในการพิจารณาสรรพสิ่งที่เป็นไปในทุก ๆ วัน ตามคลองของพระ
ธรรม ที่มั่นคงอยู่ในใจ

ความที่เป็นผู้ที่มั่นคงขึ้นในธรรม เมื่อได้พบได้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏ ย่อม
น้อมไปสู่ความเข้าใจ แม้ในชั้นของเรื่องราว ถึงบุคคลที่กระทำความดี ให้ได้รู้สึก
อนุโมทนาในกุศลทุกประการของท่านเหล่านั้น ทั้งยังเป็นแบบอย่างแก่ใจว่าเพราะเหตุ
แห่งกุศลกรรมของท่านเหล่านั้นโดยแน่แท้ ที่ยังผลให้มีความไพบูลย์ พรั่งพร้อมด้วยโภค
ทรัพย์ และประการสำคัญที่สุด คือ อริยทรัพย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าเหนือสิ่งอื่นใดในสากล
จักรวาล ผลของกุศลกรรมประการต่าง ๆ อันมีปัญญาเป็นยอดนั้น แสดงให้เห็นแม้ใน
ปัจจุบันชาติ ที่เป็นผู้ได้รับรสดี ด้วยอาหารชั้นเลิศเช่นนี้โดยบอญ ได้ยินเสียงของพระ
ธรรมและเสียงของกัลยาณมิตรที่กล่าวแต่คำที่ไพเราะ จากใจที่เปี่ยมไปด้วยเมตตา ได้
กลิ่นดี ๆ จากอาหารชั้นเลิศ จากสถานที่ที่แวดล้อมไปด้วยบรรยากาศรื่นรมย์ สดชื่น

กลิ่นไอของดอกไม้ สายน้ำ ภูเขา และทะเล เป็นต้น ถ้าไม่ใช่เพราะกุศลกรรมที่ได้ทำไว้ สิ่งเหล่านี้ย่อมปรากฏไม่ได้เลย ความเข้าใจนี้เองที่เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้บุคคล ยิ่งแนบแน่นมั่นคงขึ้นในกรรม ซึ่งน้อมนำไปสู่ชนะของความสุข ทุก ๆ ประการ ที่จะปรากฏเป็นไปในชีวิตประจำวัน และที่สำคัญ คือความเข้าใจที่มั่นคงขึ้นว่า ทั้งหมด เป็นแต่ธรรมที่เกิดขึ้นเป็นไป ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ใครเลยทั้งสิ้น

ก่อนเวลาที่ท่านอาจารย์และคณะจะมาถึง พี่ปริญา สิดาโสม และพี่เบญจมาศ ภรรยา ก็เดินทางจากหนองหญ้าปล้อง เพชรบุรีมาถึงล่วงหน้าแล้ว และพี่เบญจมาศนี้เอง ที่เป็นปัจจัยให้ท่านอาจารย์ได้กล่าวธรรมเกื้อกูลในโอกาสนี้ ทำให้คุณแฉั่วรู้สึกดีใจมาก และกล่าวกับข้าพเจ้าว่า ไม่นึกไม่ฝันเลยว่าจะมีโอกาสพิเศษนี้ เพราะแต่เดิมท่านอาจารย์และคณะฯ จะมาที่นี้เพียงรับประทานอาหารเช้าซึ่งก็จะมีกระทู้เกิดขึ้น

ด้วย เพราะเหตุว่า เป็นกาลของการรับประทานอาหารเช้าเท่านั้น แต่เป็นเพราะบุญแต่ปางก่อนโดยแท้ ที่ทำให้บ้านพักตากอากาศหลังนี้กลายเป็นสถานที่อันเลิศ เป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่มีค่ายิ่งในสังสารวัฏฏ์ไปแล้ว ในตลอดช่วงระยะเวลาที่เสียงของพระธรรม

ก้องกังวาน อบอวลอยู่ในบ้านหลังนั้น อันเป็นมงคลอย่างยิ่ง อย่างแท้จริง ณ เวลานั้น ด้วยความเมตตา ยิ่ง จากท่านผู้มีนามในปัจจุบันชาตินี้ว่า ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์

อันดับต่อไป ขออนุญาตนำความบางตอนของการสนทนา ที่ท่านอาจารย์ได้สนทนากับพี่เบญจมาศ สุขสำราญ ซึ่งเต็มไปด้วยความไพเราะอย่างยิ่ง ท่านอาจารย์ใช้คำง่าย ๆ ธรรมดา ๆ แต่ก็อึ้งแก่ความเข้าใจมาก ควรที่บุคคลผู้ใหม่และทุกผู้ทุกนามจักได้ฟังและพิจารณา เพื่อประโยชน์ทั่วกันครับ ธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฟังครั้งใดก็เหมือนการเริ่มต้นใหม่ทุกครั้งนะครับ

ท่านอาจารย์ :

คุณเบญฯ อธิษฐานทุกครั้งว่าขอให้ปัญญามีปัญญามาก อันนี้ดีมาก แต่ที่นี้ พระพุทธเจ้าท่านไม่ใช่คำว่าปัญญาเฉย ๆ เพราะถึงแม้เราจะใช้คำว่า ปัญญา แต่เรายังไม่รู้อยู่ดีว่า "ปัญญา" คืออะไร? เพราะฉะนั้น ปัญญาตัวจริง ปัญญาจริง ๆ คือ ความเข้าใจถูก ที่นี้ เข้าใจถูกอย่างที่พระพุทธเจ้าสอน จากการที่ทรงตรัสรู้ เราก็น่าคิดว่า ท่านเข้าใจอะไร? ใช่มั้ย? อยากรู้มากใช่มั้ย? ว่าต้องเป็นสิ่งที่ถูก ที่ท่านตรัสรู้

คุณเบญฯ :

ใช่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แต่เท่าที่ศึกษา เท่าที่เรียนมาทั้งหมด สิ่งที่มีจริงเดี๋ยวนี้ เราเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะว่าเกิดแล้ว ตามเหตุ ตามปัจจัย เพราะฉะนั้น อย่างเราได้ยินคำที่ชินหู "ธรรมะทั้งหลาย เป็นอนัตตา" ไม่มีใครปฏิเสธใช่มั้ย? "อนัตตา คือ อะไร?"

คุณเบญฯ :

ไม่มีตัวตน

ท่านอาจารย์ :

ไม่ใช่เรา ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชา ความหมายของอนัตตา มีหลายอย่าง แต่ทั้งหมดคือความหมายเดียวกัน คือ สิ่งที่มี ไม่ใช่ของเราแน่นอน ตา หู จมูก ลิ้น กาย มีระหว่างที่มี "จิต" แต่พอจิตไม่อยู่ พวกนี้จะเป็นของเราไม่ได้ ตามไปก็ไม่ได้ ถึงแม้ "จิต" ก็ไม่ใช่ของใคร อันนี้ คือ

ความหมายของอนัตตา ถ้าไม่มีปัจจัย สิ่งหนึ่งสิ่งใดก็เกิดไม่ได้ เพราะฉะนั้น ทุกอย่างเวลานี้ เราไม่ได้ศึกษาตามคำสอน ส่วนใหญ่คนจะบอกว่าพระพุทธศาสนายากเกินไป แต่ความจริงไม่ใช่ ที่นี้ ความคิดของคุณเบญฯ คิดได้ ตามที่เราได้ยินได้ฟังมาบ้าง ผสมกัน แต่ ธรรมชาติ ของพระพุทธเจ้า คุณเบญฯ ว่าลึกซึ้งไหม?

คุณเบญฯ :

ลึกซึ้งมากค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ที่สุดเลยนะค่ะ เพราะฉะนั้น สำหรับดิฉัน คิดว่า เรา "คิดเองไม่ได้เลย" และเราไม่ประมาท เหมือนอย่างกับตอนปัจฉิมวาจาว่า จงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม เรา "ประมาทในการฟัง" และ ในการ "คิดเอง" หรือเปล่า? ทุกคำ จะนำไปสู่การที่เราเข้าใจที่ละเล็กที่ละน้อย แต่ละคำ ถ้าเราไม่เฝ้า แค่คำเดียว ถ้าเราเข้าใจจริง ๆ

คุณเบญฯ :

คือ เข้าใจ ไม่ต้องจำนะค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ไม่ต้อง ไม่ต้องเลย

คุณเบญฯ :

เพราะเคยได้ยินอาจารย์สอนครั้งหนึ่ง มีคุณผู้ชายถามถามบอกว่า ผมก็พยายามจะจำ อาจารย์ตอบว่า ถ้าคุณใช้คำว่า พยายามจำ แปลว่าคุณยังไม่รู้ เมื่อไหร่ที่รู้ ไม่ต้องจำ เขาจะจำของเขาเอง ถ้าคุณใช้คำว่า พยายามจำ อันนั้นยังไม่ใช่ว่า

ท่านอาจารย์ :

ตัวตน

คุณเบญฯ :

ก็ยังจำคำพูดของอาจารย์ในเทปนั้น ที่คุณปริญาฟังอยู่ คือ จะไม่นั่งฟังตลอด ผ่านไปผ่านมา แล้วก็จะเอามาทีละนิด ถ้าเยอะ ๆ รับไม่ได้ ยอมรับ เรียนหนังสือไม่เก่ง ครูพักลักจำทำได้ แต่ถ้าให้นั่งเรียน นั่งฟังนาน ๆ มันไปไม่ได้ แต่ถ้าผ่าน ๆ เอามาทีละนิด

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น เราเดิน ๆ กับคำว่า "ปัญญา" อันนี้ เราเดินมาก แต่ความจริง ปัญหานี้ "เริ่ม" ได้ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างต้องมีการตั้งต้น เราไปคิดถึง ปัญญาตรัสรู้เนี่ยมากมายมหาศาล และปัญญาที่เขาฟังกันมากก็มากมายมหาศาล แต่ต้องมีการเริ่มต้นที่ถูกต้อง คือว่า เป็นคำของพระพุทธเจ้าจริง ๆ อย่างเดี๋ยวนี้มีอะไรเป็นของคุณเบญฯ บ้าง?

คุณเบญฯ :

ไม่มีค่ะ

ท่านอาจารย์ :

อะไรบ้าง ที่ไม่มี? เวลาเนี่ย ถ้าไม่มีจิต จะมีอะไรปรากฏไหม? ในโลกนี้

คุณเบญฯ :

ถ้าไม่มีจิต จะมีอะไรปรากฏ? ถ้าไม่มีจิต จะมีอะไรปรากฏไหม? (คุณเบญฯ คิดและทบทวนคำถามของท่านอาจารย์)

ท่านอาจารย์ :

เวลานี้ คุณเบญฯ มีจิต ทุกคนมีจิตใช่ไหม? แต่ความ
ลึกซึ้ง ก็คือว่า เราพูด ในสิ่งที่เราไม่รู้จัก ตราบใดที่เรา
ยังไม่เข้าใจจริง ๆ เพราะฉะนั้น "จิต" ทุกคนมี แต่ถ้าไม่มีใคร
ศึกษา พูดกันไปตั้งแต่เกิดจนตาย แต่ไม่รู้ จิต คือ
อะไร?

เพราะฉะนั้น เราถึงได้ว่า เราไม่อยากจะเกิดมา แล้วก็
เพียงแต่จำ เพียงแต่คิด แต่อยากเข้าใจจริง ๆ ในแต่ละคำ
ที่เราได้ยิน เพราะมันมี "ตัวธรรมะ" มันไม่ใช่มีแต่ชื่อ มาให้
เราจำ แต่มันมีตัวจริงของธรรมะ แต่ละหนึ่ง แต่ละ
หนึ่ง อย่าง "โลภะ" ความติดข้อง เป็น "จิต" หรือเปล่า
คะ? ลองคิดไปเรื่อย ๆ ค่ะ

คุณเบญฯ

โลภะ เป็นจิตหรือเปล่า? คงตอบไม่ได้ค่ะอาจารย์ ต้องขอ
ใช้คำนั้นดีกว่า เราอย่าไปฝัน อย่าไปเดาว่า เป็น หรือไม่
เป็น ถ้าเป็นการเดา อาจจะเดาถูก หรือเดาผิด ขอตอบว่า
ไม่ทราบค่ะ ยังไม่ทราบ

ท่านอาจารย์ : ดีมาก ดีมาก อยากทราบไหม?

คุณเบญญา : อยากค่ะ

ท่านอาจารย์ : ไปทานข้าวก่อน (หัวเราะ)

คุณเบญญา :

ท่านอาจารย์ : โลกะ เป็นจิต หรือเปล่า? ไช้มัยคะ? ตอบว่า ไม่ทราบค่ะ
ถูกต้อง เพราะเหตุว่า เรายังไม่รู้จัก "จิต" แล้วเราได้ยินชื่อ
ว่า "โลกะ" แต่จริง ๆ แล้ว เรายังไม่รู้ว่า โลกะ คืออะไร?
มันอยู่ไหน? เดียวนี้ มีไหม?

คุณเบญญา :

ท่านอาจารย์ : ก็ยังไม่ทราบค่ะ ไม่ทราบจริง ๆ
ค่ะ ความติดข้อง ความต้องการ ไม่ว่าในอะไรทั้งหมด ที่
เราใช้คำว่า อุปาทานขันธ เราพูดคำนี้มานาน ไช้ไหม?
เราก็ควรที่จะ "เข้าใจ" ว่าคำนี้ แต่ละคำ คืออะไร?
อุปาทาน คือ ความยึดมั่น และ ขันธ หมายถึงความถึง อะไร
ก็ตาม ที่มี ปราภฏเดิยวนี้ ต้องเกิดขึ้น ถ้าไม่เกิด ไม่มี แต่
พระพุทธรเจ้าตรัสรู้ ทรงตรัสรู้สิ่งที่ เกิด แล้วนี้ ดับ เราได้ยิน
คำว่า อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ตรงทุกอย่าง "ทุกคำ" ที่เรา
จะได้ยินต่อไปนี้ ก็ต้องสอดคล้องกันหมด

...สิ่งหนึ่ง สิ่งใดก็ตามที่เกิดขึ้น ต้องดับ นั่นคือ ความหมาย
ของ "ซันธ" เราไปยึดมั่น ในสิ่งที่เกิด มีปรากฏให้เรารู้ แต่
เราไม่รู้ ว่ามันดับไป เพราะฉะนั้น เราจะดับอุปาทานไม่ได้
เลย ตราบใดที่เรายังไม่รู้จักว่าสิ่งที่เราพอใจขณะนี้
เพียงแต่เกิด แล้วก็ดับไป ถูกต้องไหม? ขณะนี้ มีสิ่งที่
ปรากฏ สิ่งนั้น ต้องเกิด ถ้าไม่เกิด ไม่มี แต่ความที่เราไม่รู้
ต่างกับที่ พระพุทธเจ้า "รู้" คือ เราไม่รู้ว่า สิ่งซึ่งกำลังมี
ปรากฏเดี๋ยวนี้ มันดับ จึงได้ต่างกัน ระหว่างพุทธะ กับ
เรา แต่ว่าเราสามารถจะได้ยิน ได้ฟัง "คำจริง" ซึ่งกล่าวถึง
สิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้ได้ ให้เราค่อย ๆ เข้าใจ
พระพุทธเจ้าให้เราค่อย ๆ เข้าไปใกล้ อุปาสก อุปาสิกา
หมายความว่า ผู้ที่เข้าไปนั่งใกล้...

...เพราะฉะนั้น แต่ก่อน เราอยู่ไกลมาก จากพระพุทธเจ้า
ไม่เคยเข้าไปนั่งใกล้ ที่จะได้ยินพระสุรเสียงหรือ "คำตรัส"
กับพระภิกษุในครั้งนั้น และท่านเหล่านั้น ก็เก็บรักษา
จนมาถึงเรา เพราะฉะนั้น ขณะใดก็ตาม ที่ได้ฟังคำจริง
คือ วาจาสิ่งจะ แปลว่า เราเริ่ม เข้ามานั่งใกล้พระพุทธเจ้า
ไม่ว่าจะที่ พระวิหารเชตวัน หรือที่ไหนก็ตาม เพราะว่า
เป็นพระดำรัสจากพระโอรส ด้วยเหตุนี้ ทุกคำ อย่างคำ
ว่า อุปาทาน มีการยึดมั่น ติดข้อง สละได้ยากเหลือเกิน
เพราะเหตุว่า ความพอใจ มีหลายระดับ ใช่ไหม? อย่างนี้
อร่อย เราพอใจแล้ว แต่ว่า อุปาทาน สะสมความติดข้อง
จนกระทั่งละยาก เพียงแค่คนที่เขาติดข้อง ในเรื่องสนุก ๆ
อาจจะละคร หนังสือพิมพ์ สนทนากับเพื่อน การละเล่น
ต่าง ๆ ทั้งหมด แล้วชวนเขามาฟังคำจริงของพระพุทธเจ้า
เขามาไม่ได้ เพราะว่า มันยากแสนเข็ญ เพียงที่จะพราก
จากสิ่งที่เป็นชีวิตประจำวัน ที่เราพอใจ จนเราละไม่ได้
จนกระทั่งมาฟัง แล้วจนกว่าเราจะละชั้นที่ เราเคยยึดถือ
ในสิ่งที่เกิดดับ ไม่เที่ยง นี่คือการสอนจริง ๆ เพราะฉะนั้น
ไม่ว่าคุณเบญฯ อยากจะทราบคำไหน มีในพระไตรปิฎก
ทั้งหมด...

...ตอนนี้ รู้จักคำว่า "โลภะ" แต่ "โลภะ" ไม่ใช่จิต เพราะว่า
บางครั้งมีโลภะ บางครั้ง ไม่มีโลภะ ไม่ได้มีโลภะตลอด
เวลาโกรธ ไม่มีโลภะ เพราะฉะนั้น โลภะ ไม่ใช่จิต เพราะ
อะไร? เพราะ "จิต" มีตลอดเวลา ไม่มีสักขณะเดียว ซึ่งไม่
มีจิต ตั้งแต่เกิดมาก็มีแล้ว เพราะว่าเป็นจิตที่เกิด แต่เรา
ไม่รู้ เพราะ "ความไม่รู้" เราจึงยึด "จิต" ว่า "เป็นเรา" เป็น
เราทั้งนั้นเลย เป็นคนนั้น คนนี้ แต่ถ้าไม่มีจิตตรงนี้ ไม่มี
คนแล้ว นี่ก็ไม่มี ถ้าไม่มีจิต แต่เพราะมีจิต ก็มีคน เพราะ
ไม่รู้ว่า แท้ที่จริง "คน" ถ้าไม่มีจิต ไม่มี ไช้ไหม? จิต ก็เป็น
ธาตุรู้ "เดี๋ยวนี้" ค่ะ ตามี แต่ไม่เห็น หนู หนูก็ไม่ได้ยิน แต่
เป็นที่อาศัยของธาตุรู้ เกิดขึ้นได้ยินแล้วดับ นี่ค่ะ หหมดแล้ว
เสียงก็ดับ ได้ยินก็ดับ...

เพราะฉะนั้น เราเริ่มเข้าใจ แต่ละคำ "อนิจจัง" ต้องหมายถึงสิ่งที่มีจริง สิ่งที่มีจริง ไม่เที่ยง "ทุกขัง" สิ่งที่เกิดแล้วดับ เร็วสุดที่จะประมาณได้ แล้วไม่เหลือเลย สักนิดหนึ่ง เมื่อถึงนี้ ขนมน้ำพริก ก็อร่อย อร่อยหมด แล้วเดี๋ยวนี้อยู่ไหน? ไม่กลับมาอีกเลย

คุณเบญฯ :

ท่านอาจารย์ :

ไปแล้ว ลงท้อง (หัวเราะ) นอกจากเราจะทานใหม่อีกครั้ง ไม่กลับมาอีกเลย ไม่ใช่อันเก่า นี่คือ ความหมายของขันธนี่คือ สังสารวัฏฏ์ มีแต่เกิด แล้วก็ดับไป ไม่กลับมาอีกเลย เพราะฉะนั้น ตอนเราเกิดมาเป็นเด็กเล็ก ๆ สนุกสนาน จนถึงเดี๋ยวนี้ไม่มีอะไรเหลือเลย จะไปคิดถึงหัวหิน ชายหาด อะไรต่อไป มันไม่ใช่สิ่งที่กำลังปรากฏ คนละเรื่อง คนละอันแล้ว กลับไปใหม่ มันก็ไม่ใช่อันเก่า แต่เราไม่รู้ เราถึงได้ติด จนกว่าจะมีผู้ตรัสรู้ความจริง และสอนละเอียดยับ แล้วก็สอนให้เราเกิดความเห็นถูก พิสูจน์ได้ทุกขณะ ถ้าคำสอนไหน ไม่ใช่คำสอนที่ทำให้เข้าใจ สิ่งที่กำลังมีจริง ๆ ในขณะนี้ คำสอนนั้น ไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะอะไร? ถ้าไม่มีเดี๋ยวนี้ แล้วเราจะไปรู้อะไร? สอนให้เราเข้าใจอะไร? (ถ้า) มันไม่มี

คุณเบญฯ :

ท่านอาจารย์ :

มันไม่มีปรากฏให้เราได้เห็น ได้สัมผัส

ค่ะ ใช่ เพราะฉะนั้น คำสอนของพระพุทธองค์ จะต่างกับ คำสอนของคนอื่นหมด เพราะว่า พูดถึงสิ่งที่มีจริง ๆ ให้ คนที่กำลังฟังได้พิจารณา ได้เข้าใจว่า คำพูด ที่พระองค์ ตรัส มาจากการทรงตรัสรู้ความจริง ซึ่งคนอื่นบอกเรา ไม่ได้เลย ว่าขณะนี้ เกิดแล้วดับ ทุกอย่าง สั่นสะสั่น แต่ มันตอกันเร็วมาก จนเหมือนไม่ปรากฏว่าดับเลย เหมือน ลูกข่าง

คุณเบญฯ :

ท่านอาจารย์ :

เหมือนกระแสไฟฟ้า มั้ยคะ?

ไม่คิดเลย คือ เวลาเราฟังธรรมะนี้ ความคิดเดิมของเรา ทั้งหมดนี้ ทิ้งไป เพราะไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า เรา เอาความคิดของบางคน เราอาจจะเชื่อว่า เขาเป็น นักวิทยาศาสตร์ นักปราชญ์ อะไรก็ตามแต่ แต่เขาไม่ใช่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเรายังเอาคำนั้นมาเก็บไว้ โดย ที่ว่า "คำของพระพุทธเจ้า" เราไม่ได้เข้าไปในใจเลย เพราะ เราไปนั่งเปรียบเทียบ หรือว่าไปนั่งคิด ถึง "คำอื่น" เพราะฉะนั้น เวลาที่ฟัง ก็เอา "คำของคนอื่น" มา เปรียบเทียบกับพระพุทธเจ้า เรายังไม่รู้เลยว่ามันคือ อะไร? แคได้ยินคำนี้ และพอได้ยินแล้ว ค่อย ๆ เข้าใจทีละ น้อย ตาม "คำ" ที่ ได้ยิน ถ้าเราได้ยินเพียงเท่านี้ เราไม่ เข้าใจจิตมาก เท่าที่จิต เป็นจริงอย่างนั้น แต่พอได้ยินมาก ขึ้น ๆ ๆ เราเริ่มรู้จัก "จิต" ละเอียดยับ ทุกวัน ทุก

ขณะ แม้แต่เดี๋ยวนี้ ทรงแสดงไว้ ไม่ให้ใครต้องไปคิดเอง
เลย "คิดเอง" ผิดค่ะ ผิดแน่นอน!!!

...เพราะฉะนั้น ถ้าเรากล่าวว่า เรามีพระรัตนตรัย เป็นที่
พึ่ง เราเป็นคน "ตรง" แล้วก็ "จริงใจ" พระรัตนตรัย มี ๓ คือ
พระพุทธรัตตะ พระธรรม และพระสงฆ์ ใช่ไหม? พระพุท
ธรัตตะ คือ ผู้ที่เรานับถือ กราบไหว้ โดยไม่รู้จัก จนกว่าจะ
ได้ฟังพระธรรม พอได้ฟังพระธรรม เราเริ่มเห็นแล้ว นี่คือ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไม่เหมือนใครเลยทั้งสิ้น แม้แต่
ในสากลจักรวาล พรหมยังมาเฝ้า เทวดาก็มาเฝ้า
เพราะว่า ตรัส "คำจริง" ซึ่ง "คนอื่น" ไม่สามารถจะรู้ได้
เลย "ทุกคำ" เห็นไหม? ก่อนนั้นเราก็ไม่รู้ โลกะ เราก็ไม่รู้
เราได้ยินแต่ อูปาทานขันธ ก็ไม่รู้ จิต ก็ไม่รู้ แต่ว่า ทั้งหมด
จะรู้ เมื่อได้ศึกษามากขึ้น ในภาษาของตน ๆ เพราะฉะนั้น
เราจะพูดภาษาไทย พูดภาษาไทย แล้วเราก็บอกว่าภาษา
บาลี ที่พระพุทธเจ้าตรัส ใช้คำนี้ แต่ไม่ใช่ เราไปเอาคำมา
ก่อน อูปาทานขันธ นี้ ได้ยิน ไม่ใช่ภาษาไทย เราก็ไม่รู้ ว่า
มันคืออะไร? ใช่ไหม?...

แต่เราจะไม่เป็นอย่างนั้นเลย เราชูู้ว่า สิ่งที่มีจริง ใช้ภาษา
อะไรก็ได้ ไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาที่เราไม่รู้เรื่อง เราไม่ได้
พูดภาษาบาลี เราก็ไม่ได้เรียนบาลี แล้วเอาคำบาลีมาให้
เรา แล้วอาจจะเข้าใจผิดก็ได้ แต่ความจริง ผิดไม่ได้
เพราะฉะนั้น ฟังในภาษาไหน ภาษาอังกฤษ จะบอกว่า
เห็น เขาไม่ใช้ภาษาไทยใช่ไหม? อย่างเราบอกว่า สิ่งที่มี
จริง คนไทยทุกคนเข้าใจ แต่ว่าตอบไม่ได้ ว่าเดี๋ยวนี้อะไร
มีจริง? ลองตอบสิ?

คุณเบญฯ :

อะไรมีจริง?

ท่านอาจารย์ :

เห็นไหม? ภาษาไทยแท้ ๆ

คุณเบญฯ :

ขนาดภาษาของเราเอง พอเราเจอคำถาม เรายังตอบ
ไม่ได้ อะไรที่มีจริง?

ท่านอาจารย์ :

ถูกต้อง!!! เพราะฉะนั้น ชาวเมืองมคธ เมืองอะไรก็ตามที่
ไปเฝ้า เขาก็พูด ที่พระพุทธเจ้าตรัส แต่ต้องฟังคำ ที่
หมายถึงสิ่งที่มีจริง เพราะฉะนั้น ทุกคำ ที่เราได้ยิน เราจะ
รู้ได้ว่า มีจริงหรือเปล่า? แต่ว่า เราเข้าใจแค่ไหน? อย่าง
เดี๋ยวนี้อ!! ถามคุณเบญฯว่า เดี๋ยวนี้อะไรมีจริง?

คุณเบญญา :

ขณะนี้ อะไรมีจริง? ถ้าให้ตอบ...

ท่านอาจารย์ :

ที่มูลนิธิฯ เขาจะชอบมีเสียงกระซิบ (ทุกคนหัวเราะ)
เพราะอะไร? น่าขำ น่าขำที่สุดเลย น่าขำที่ว่า บอกเขา
ทำไม?

คุณเบญญา :

ให้เขาคิดเองหรือคะ?

ท่านอาจารย์ :

ให้เขาตอบถูก นี่มันเรื่องอะไร? มันเรื่องอะไรของเรา? เรา
ไม่ได้เป็นเพื่อนที่ดีกับเขาเลย อยู่ดี ๆ ถามให้ "คิด" แล้วมา
ตอบให้เขา เขาก็ไม่ต้อง "คิด" แล้วเขาก็ไม่รู้ แล้วไปถาม
เขาทำไม? เราถาม เพราะต้องให้เขา "คิด" เป็น "ปัญญา"
ของเขาเอง

คุณเบญญา :

อะไรที่มีจริงขณะนี้???

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เดี่ยวนี้ อะไรที่มีจริง?

คุณเบญญา :

ขณะนี้ ไช้ไหมคะ? ถ้าตอบตามปัญญาที่มีอยู่ กำลังนั่ง
สนทนาร่วมกับอาจารย์

- ท่านอาจารย์ :** ค่ะ ทั้งหมดนี้ ไม่รู้จักสักอย่าง "กำลังนั่ง" ก็ไม่รู้ว่า อะไรรั่ง? สนทนา...
- คุณเบญฯ :** เพราะเราถูกสอนมาว่า ทำนี่ คือ ทำนั่น
- ท่านอาจารย์ :** ไม่ต้องสอน เราก็รู้ว่าเรานั่ง (หัวเราะ) ไม่ต้องเรียกว่า "ท่า" ด้วย เขาสอนให้เราเข้าใจผิด เพราะอย่างไร นั่งมันก็มีนอนก็มี เพราะฉะนั้น ที่บอกว่า กำลังนั่ง คือ เราคุ้นเคยกับการจำ ด้วยความไม่รู้ความจริง เช่น เดียวนี้ เห็นถ้วยแก้ว ไม่ใช่ ถ้าไม่มีสิ่งที่สามารถกระทบตา ที่จิตจะเกิดขึ้น เห็น ถ้วยแก้วไม่มี ต้องมี "เห็น" ใช่ไหม? แล้วก็ต้องมี "สิ่งที่ถูกเห็น"
- คุณเบญฯ :** คือ แก้ว ???
- ท่านอาจารย์ :** ยัง ยัง เพียงแค่ ต้องมี "เห็น" ก่อน แล้วก็มี "สิ่งที่ถูกเห็น" มี "เห็น" โดยไม่มี "สิ่งที่ถูกเห็น" ได้ไหม?
- คุณเบญฯ :** ไม่ได้
- ท่านอาจารย์ :** ไม่ได้ เพราะฉะนั้น เดียวนี้ กำลังเห็น ใช่ไหม? เห็นอะไร?
- คุณเบญฯ :** เดียวนี้ เห็นท่านอาจารย์ เห็นถ้วยแก้ว เห็น...
- ท่านอาจารย์ :** (หัวเราะ) อันนั้น เพราะเราไม่รู้ใจอะไร? ถ้ารู้ เราจะรู้เลยว่า "เห็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้"
- คุณเบญฯ :** เห็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้?

ท่านอาจารย์

เห็น "แข็ง" ไม่ได้ เห็น "หวาน" ไม่ได้ เห็น "ขม" ไม่ได้ เห็น "เลี้ยว" ไม่ได้

...แต่ ขณะนี้ ไม่ต้องพูดสักคำ ก็มี "สิ่งที่กำลังถูกเห็น" แล้ว กำลังปรากฏให้เห็นแล้ว ไม่ต้องเรียกอะไรไม่ต้องเรียกว่า "ถ้วยแก้ว" ไม่ต้องเรียกว่า "คน" แต่พอ "เห็นเกิด" ต้องมี "สิ่งที่ถูกเห็น" นี่คือ คำสอนของพระพุทธเจ้า และถ้าเราไม่ฟัง เราจะมีปัญญา อย่างที่อธิษฐานไหม? ขอให้ มีปัญญา ตอนนั้น เรายังไม่รู้่ว่า (ปัญญา) รู้อะไร? แต่ตอนนี้ เรารู้ว่า ปัญญา คือ รู้ความจริง ของสิ่งที่มีจริง ที่กำลังปรากฏชัดเจน รู้อื่นไม่ได้ มี สิ่งที่กำลังปรากฏ เพราะฉะนั้น "ปัญญา" เข้าใจถูก เห็นถูก ตามความเป็นจริง ของสิ่งที่กำลังปรากฏ...

...คำเดียว ต้องอธิบายเสียยาว ใช่มั้ย? เพราะว่า ต้องใช้ "คำ" "ทุกคำ" ที่พูด มาจากพระปัญญาคุณที่ทรงตรัสรู้ พุทธ ๔๕ พรรษา เพื่อให้แต่ละคน มีโอกาสได้ฟัง ได้ เข้าใจ ถ้าไม่มีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีโอกาส จะได้ยิน แม้แต่คำว่า "ธรรมะ" ในภาษาบาลี ภาษาไทย คือ "สิ่งที่มีจริง" ขณะนี้ มีสิ่งที่มีจริง ๆ ที่กำลังปรากฏ "ศึกษาธรรมะ" คือ "ศึกษา เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่มีจริง ๆ ที่ กำลังปรากฏ"...

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่บ้านพักตากอากาศของ คุณนภา จันทรางศุ ธรรมะจัดสรรให้
 ทุก ๆ ท่าน ที่มีบุญที่ได้กระทำไว้แล้วแต่ปางก่อน ให้ได้พบกับเสียงของพระธรรม โดยไม่
 คาดคิดมาก่อนเลย ทั้งท่านเจ้าของบ้านที่กล่าวด้วยความปลื้มใจอย่างยิ่ง ว่าไม่
 คิดไม่ฝันไว้เลย และแม้สหายธรรมทุก ๆ ท่าน ที่มีโอกาสได้รับ ไม่เพียงอาหารที่เลิศ แต่
 เป็น หนึ่งของพระธรรม ที่เลิศที่สุด ในสังสารวัฏฏ์ ที่ทุกคนได้รับแล้วเฉพาะหน้าใน
 วันนั้น โดยไม่ได้คาดคิด ไม่ได้ฝันมาก่อน

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
 ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของท่านเจ้าของบ้านทั้งสอง คือ
 คุณประกิต และ คุณนภา จันทรางศุ (คุณแอ้ว)
 ขออนุโมทนาพีเบญจมาศและพีปริญญา ที่เป็นปัจจัยให้ได้ฟังธรรมในวันนี้
 ขออนุโมทนา คุณพรทิพย์ ฤกษ์จิตร คุณสุภาพร และคุณธนพร ภู่งาม (น้องตอง)
 สามลูกมือคนสำคัญ ที่ช่วยให้งานนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
 และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

